

Sensorveiledning, skoleeksamen STV2340, Høsten 2018

Essay, oppgave 1. Politisk deltakelse

Dette er en oppgave med svært bred pensumdekning. Dalton nevner følgende deltakelsesformer som han diskuterer inngående: valgdeltakelse, valgkampdeltakelse, direkte kontakt med partier/politikere, deltakelse i lokale grupper og protestaksjoner. Dalton diskuterer disse i forhold til «type of influence», «scope of outcome», «conflict», «initiative required», «cooperate with others». Han diskuterer ikke sosiale medier i særlig grad, men det gjør til gjengjeld Gainous et al. og Moeller et al. Når det gjelder forhold som kan forklare forskjellene mellom individer og land, berøres dette dels indirekte og dels direkte av flere av forfattere. På individplanet skiller man gjerne mellom individuelle (klasse, kjønn, utdanning), kontekstuelle (sosial integrasjon, nettverk) og institusjonelle (valgsystem) forhold. En god besvarelse viser gode kunnskaper om ulike typer deltakelse og hvordan de setter ulike krav til aktivitet og deltakelse. De beste kandidatene vil trolig skille seg ut når det gjelder diskusjonen av hvilke forhold som forklarer forskjellene mellom individer og mellom land.

Pensumdekning:

Blais, A. (2010). Political Participation. I L. LeDuc, R. G. Niemi & P. Norris (red.), *Comparing Democracies* 3 (s. 165-183). Los Angeles, London, New Dehli, Singapore, Washington D.C.: Sage Publications.

Dalton, R. J. & Anderson, C. J. (red.). (2011). *Citizens, Context, and Choice. How Context Shapes Citizens' Electoral Choices*. Oxford: Oxford University Press, kapittel 4.

Gainous, J., Marlowe, A. D. & Wagner, K. M. (2013). Traditional Cleavages or a New World: Does Online Social Networking Bridge the Political Participation Divide? *International Journal of Politics*, 26, 145-158.

Hooghe, M. & Marien, S. (2013). A Comparative Analysis of the Relation Between Political Trust and Forms of Political Participation in Europe. *European Societies*, 15(1), 131-152.
doi:10.1080/14616696.2012.692807

Moeller, J., De Vreese, C., Esser, F. & Kunz, R. (2014). Pathway to Participation: The Influence of Online and Offline News Media on Internal Efficacy and Turnout of First-Time Voters. *American Behavioral Scientist*, 58(5), 689-700.

Essay, oppgave 2. Kjønn og sektor som konfliktlinjer

Kjønn

Følgende hovedelementer skal legges vekt på vedrørende kjønn som partipolitisk konfliktlinje:

Utviklingen fra de tradisjonelle til de moderne kjønnsforskjellene.

Forklaringer: Strukturelle (interessebaserte), verdibaserte og generasjoner.

Når det gjelder variasjoner i styrken til kjønnsforskjellene i stemmegivning, forventes det bare – selv i meget gode besvarelser - at det indikeres forskjeller mellom regioner av land som de nordiske, vestlige sentraleuropeiske, sørlige, øyene og østlige.

Sektor

Følgende hovedelementer skal legges vekt på vedrørende sektor som partipolitisk konfliktlinje:

Hvilke partifamilier de offentlig og privat ansatte er mer tilbøyelige til å stemme på og (i meget gode oppgaver) klassemessige forskjeller i sektors betydning.

Forklaringer i forskjellig stemmegivning:

- Egeninteresser,
- Egenskaper ved selve arbeidet.
- Utdanningsbakgrunn
- Trilemmaet i tjenesteøkonomien
- Klientellisme i gitte land hvor dette er relevant

Sektorforskjellene øker over tid og er størst i de nordiske landene.

Pensumdekning:

Kjønn

Abendschön, Simone og Stephanie Steinmetz (2014): "The Gender Gap in Voting Revisited: Women's Party Preferences in a European Context", *Social Politics* 21 (2): 315-344

Sektor

Knutsen, Oddbjørn (2005): "The impact of sector employment on party choice: A comparative study of eight West European countries", *European Journal of Political Research* 44: 593-621

Både kjønn og sektor

Knutsen, Oddbjørn (2013): "Structural determinants of party choice: The changing impact of socio-structure variables on party choice in comparative perspective", kap. 10 i Wolfgang . C. Müller og Hanne Marthe Narud (red.): *Party Governance and Party Democracy*. New York: Springer

Kortspørsmålene

1. Partiidentifikasjon

Gode besvarelser skal utdype hva som ligger i at partiidentifikasjon i følge Michigan-modellen er en følelsesmessig og psykologisk identifikasjon med et parti.

Retnings- og styrekomponenten skal diskuteres med utgangspunkt i den 7-delte skalaen som er utviklet i amerikansk valgforskning. Besvarelser som antyder hvordan spørsmålene om partiidentifikasjon er stilt i de amerikanske valgundersøkelsene, bør premieres.

Pensumdekning:

"Partisanship and Electoral Behavior", kapittel 9 i Dalton, Russel J. (2013, 6. utgave) *Citizen Politics. Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies*. Los Angeles: Sage & CQ Press.

Bartle. John and Paolo Bellucci (2009): "Partisanship, social identity and individual attitudes», kap. 1 (s. 2–21) i John Bartle og Paolo Bellucci (red.): *Political Parties and Partisanship: Social Identity and Individual Attitudes*. London og New York: Routledge

2. Romlig modell for de høyre-radikale

For å kunne besvare denne oppgaven, må en vise at en har en forståelse av hva en romlig modell er. Så må en kunne illustrere spørsmålet om de høyre-radikale partiene ved å plassere dem i det todimensjonale rommet ved posisjonene R, P og W (Figur 1.1 i Kitschelt's pensumbidrag). Andre partifamilier (særlig de moderate konservative partiene) bør også inngå i modellen.

Hovedelementene i diskusjonen skal ta modellen som utgangspunkt og diskutere de tre posisjonene ut fra hvorfor de har blitt valgt, hva de står for og de valgmessige konsekvensene.

Pensumdekning:

Kitschelt, Herbert (1995): *The Radical Right in Western Europe – A Comparative Analysis*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, s. 13-28

3. Måling av holdninger

En god besvarelse bør ta utgangspunkt i at holdninger (og verdier) ikke kan måles direkte, men indirekte gjennom flere spørsmål/indikatorer. En type spørsmål har et enkelt ja/nei eller for/mot format. Ulempen ved denne formen er at man ikke får mål på intensiteten i holdningene. Dette får man bedre fram med skalaer der man graderer styrken av enighet eller uenighet. Den mest kjente skalaen er en Likert-skala der respondentene skal si seg helt enig, delvis enig, verken enig eller uenig, delvis uenig og helt uenig i påstander. Ulempene ved denne metoden er faren for ja-siing, det vil si at respondentene sier seg enig uansett retning for påstandene. Dette kan motvirkes ved å stille påstander med ulik retning, som så slås sammen i additive indekser. Uansett format vil man ofte konstruere indekser bestående av flere holdningsspørsmål for å øke validiteten og reliabiliteten. Det forventes at kandidaten ved hjelp av eksempler presenterer ulike spørsmålsformater og diskuterer fordeler og ulemper ved dem. Hovedreferansen i pensum er Oskamp & Schultz, men Oberschall og Tourangeau og Galešić kan også være relevante.

Pensumdekning:

Oberschall, A. (2008). The Historical Roots of Public Opinion Research. I W. Donsbach & M. W. Traugott (red.), *The SAGE Handbook of Public Opinion Research* (s. 83-92). Los Angeles, London, New Dehli & Singapore: Sage Publications.

Oskamp, S. & Schultz, P. W. (2005). *Attitudes and Opinions. Third Edition*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, kapittel 1 og 3.

Tourangeau, R. & Galešić, M. (2008). Conceptions of Attitudes and Opinions. I W. Donsbach & M. W. Traugott (red.), *The SAGE Handbook of Public Opinion Research* (s. 141-154). Los Angeles, London, New Dehli & Singapore: Sage Publications.

4. Kognitiv dissonans

Kognitiv dissonans er et forhold mellom tre kognitive elementer: kunnskap, informasjon og holdning/mening. I en konsonant relasjon er det overensstemmelse eller konsistens mellom de tre elementene. I en dissonant relasjon vil motsatsen av et element kunne følge av et annet. Kognitiv dissonans er ukomfortabelt og motiverer personen til å redusere dissonansen. Graden av dissonans øker med viktigheten av elementene. Måten man kan redusere dissonans er f.eks. å endre mening, fornekte kunnskap eller søke annen informasjon. I forhold til omgivelsene kan man protestere, trekke seg unna eller forholde seg passiv. I hvilken grad man kan endre noen av de tre elementene avhenger bl.a. av om man har handlefrihet eller valgfrihet. En god besvarelse redegjør ikke bare for kognitiv dissonans på et generelt plan, men viser i tillegg dypere forståelse ved å eksemplifisere/konkretisere hvordan dissonansen kan fjernes eller reduseres.

Pensumdekning:

Oskamp, S. & Schultz, P. W. (2005). *Attitudes and Opinions. Third Edition*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, kapittel 11.

Når det gjelder normer for karakterfastsetting, vises det til de som er vedtatt av Det nasjonale fagrådet i statsvitenskap (generell kvalitativ beskrivelse og bachelor-emner).

<https://www.uio.no/studier/eksamen/karakterskala/fagspesifikk-karakterbeskrivelse/sv-isv.html>